

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

BABA BLAŽKOVÁ

Ilustrovaná kniha na pomezí komiksu a ilustrace

BcA. Ivana Machová

Plzeň 2022

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra designu

Studijní program Grafický design a ilustrace

Studijní obor Komiks a ilustrace pro děti

Diplomová práce

BABA BLAŽKOVÁ

Ilustrovaná kniha na pomezí komiksu a ilustrace

BcA. Ivana Machová

Vedoucí práce: MgA. Marie Kohoutová
Katedra designu
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2022

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **BcA. Ivana MACHOVÁ**
Osobní číslo: **D20N0070P**
Studijní program: **N0211A310007 Grafický design a ilustrace**
Studijní obor: **GI – specializace Komiks a ilustrace pro děti / MgA.**
Téma práce: **ILUSTROVANÁ KNIHA NA POMEZÍ KOMIKSU A ILUSTRACE**
Téma práce anglicky: **ILLUSTRATED BOOK ON THE INTERFACE BETWEEN COMICS AND ILLUSTRATION**
Zadávací katedra: **Katedra designu**

Zásady pro vypracování

Tvůrčí záměr:

Jako téma své diplomové práce jsem zvolila příběh, který vymyslela moje maminka, když jsem byla malá. Maminka mi vymýšlela spoustu pohádek, vždy s konkrétním morálním poselstvím a poučením. Toto téma chci zpracovávat, protože si velice cením všeho, co mě naučila a jaké hodnoty mi v dětství vštípila. Pomohlo mi to stát se člověkem, jakým jsem dnes.

Způsob realizace:

Výsledná podoba ilustrací vyplyne v průběhu práce ze skic, technických zkoušek a konzultací.

Cíl:

Výtvarně ztvárnit příběh úzce spjatý s mým dětstvím a převést jej do fyzické podoby.

Předpokládaný charakter výstupu: Vytiskovaná kniha v minimálním počtu 3 výtisků.

Minimální rozměr knihy A5, minimální rozsah 25 celostránkových ilustrací doplněných o komiksové prvky.

Rozsah průvodní zprávy: Minimálně 3 normostrany.

Rozsah teoretické části: **min. 3 normostrany**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování DP**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

WALDEN, Brandon. *Seedns and trees*. Redding. California: Thre Treasured Tree, 2018. ISBN – 10-1947165682.
BORKOVEC, Petr. *Každá věc má něco společného se štěstím*. Praha: Běžíliška, 2019. ISBN 978-80-907052-7-2.
PROKÚPEK, Tomáš; KOŘÍNEK, Pavel; FORET, Martin; JEREŠ, michal. *Dějiny československého komiksu 20.století*. Praha: Akropolis, 2015. ISBN 978-80-7470-061-3.

Vedoucí diplomové práce: **MgA. Marie Kohoutová**
Katedra designu

Datum zadání diplomové práce: **31. května 2021**
Termín odevzdání diplomové práce: **29. dubna 2022**

L.S.

Doc. akademický malíř Josef Mištera v.r.
děkan

Doc. akademický malíř František Steker v.r.
vedoucí katedry

V Plzni dne 14. září 2021

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, duben 2022

.....

podpis autora

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí práce MgA. Marii Kohoutové za výborné vedení po celou dobu působení v jejím ateliéru, i při vedení mé diplomové práce. Děkuji také celé své rodině za velkou podporu v průběhu tvorby. Zvláštní dík patří mé mamince, jejíž příběh jsem jako svou diplomovou práci zpracovala a která se mnou měla trpělivost nejen celý můj život, ale také při spolupráce na mé diplomové práci. Rovněž děkuji BcA. Ondřeji Voháňkovi za rady a vazbu knihy.

OBSAH

1. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	1
1.1. Volba tématu	1
1.2. Pozadí příběhu	1
2. PROCES PŘÍPRAVY A TVORBY	3
2.1. Proces přípravy	3
2.2. Proces tvorby	4
3. POPIS VÝSLEDNÉHO DÍLA	5
4. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	6
5. RESUMÉ	7
6. OBRAZOVÉ PŘÍLOHY	8
6.1. Příloha, ukázky ze storyboardu	8
6.2. Příloha, ukázky původních kreseb	10
6.3. Přílohy, ukázky úpravy v počítači	11
6.4. Příloha, ukázky ilustrací z knihy	12
6.5. Příloha, proces šití knihy	15
6.6. Příloha, výsledná podoba knihy	17

1. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

1.1 Volba tématu

Výběru tématu mé diplomové práce předcházela reflexe na veškerou mou předchozí tvorbu. Již od počátku studia jsem věděla, že mne zajímá kniha a knižní ilustrace. V průběhu studia jsem vytvořila několik autorských knih, i několik sérií ilustrací pro již známá díla. Knižní ilustrace je mi bližší než design, a proto jsem jako téma své diplomové práce zvolila ilustrovanou knihu. Vzhledem k příběhu jsem však nechtěla vytvořit pouze sérii ilustrací, ale chtěla jsem příběh trochu obohatit. Téma ilustrovaná kniha na pomezí komiksu a ilustrace pro mne značilo výzvu poznat nový rozměr ilustrované dětské knihy.

1.2 Pozadí příběhu

Snad každému z nás vyprávěli v dětství rodiče pohádky. Ať už se jednalo o pohádky čtené z knih, nebo pohádky vymyšlené, či poslouchané z gramofonových desek nebo kazet. Každé dítě někdy slyšelo od rodičů pohádku. Pohádky jsou pro děti důležitým rozvojovým prvkem. Rozvíjí dětskou fantazii a vnímání, jsou zdrojem informací a poučení. Skrz pohádky se děti dozvídají o světě, o dobru a zlu, o lidském chování a učí se tak přistupovat ke světu. Každá pohádka nese morální poučení, které dítě něco nového naučí.

Moje maminka mi četla mnoho pohádek a vštípila mi tak mnoho morálních poučení, která pomohla utvořit mé morální hodnoty a můj přístup k dění okolo mě a ve světě. Občas ovšem byly chvíle, kdy pro konkrétní situaci vhodná pohádka prostě neexistovala.

Než jsem nastoupila do školky, měla jsem období, kdy jsem údajně byla se vším nespokojená. Byla jsem ve věku, kdy si dítě začíná utvářet názory, začíná hodnotit situace okolo sebe a ne všechny situace se dítěti líbí. A přesně v tomto období vznikla Baba Blažková, pohádka nesoucí morální poselství o následcích nepěkného, protivného chování.

Baba Blažková je pohádka o staré nerudné paní, která svým chováním a věčným nadáváním proti sobě pobouří nejen všechny své sousedy, ale také ducha domu Alfonse. Duch Alfons poté babu Blažkovou za její chování potrestá. Poselstvím příběhu bylo a je, že negativní postoj k lidem a situacím vede k negativní reakci okolí. A není třeba vždy na vše nadávat. Je dobré zamyslet se nad sebou samým, než začnu někomu spílat.

Fungovalo na mne morální poselství této pohádky? Dle slov mé maminky částečně ano, minimálně po dobu pobytu ve školce. Ze všech pohádek, co mi maminka vymyslela, mě Baba Blažková bavila nejvíc a pravděpodobně tak měla nejlepší efekt. Vždy když jsem byla s něčím nespokojená a dávala jsem to hodně najevo, stačilo připomenutí „Vzpomeň si, jak dopadla baba Blažková.“ a bylo po všem. Fungovalo to vždy? Pravděpodobně ne, ale motiv baby Blažkové se mi zaryl hluboko do srdce.

Proto jsem se jako svou diplomovou práci zpracovat právě tuto pohádku. Pohádka má krásné morální poselství a podobný příběh jsem ještě nikde nezaznamenala, proto jsem chtěla mamčin příběh ztvárnit a vdechnout mu život, zaznamenat jej pro další generace. Chtěla jsem doplnit příběh o ilustrace, jejichž vize byly uloženy v mé hlavě po dobu téměř dvaceti let. Faktem je, že pohádek vymyslela maminka více. Tato pohádka je druhou ze tří vymyšlených pohádek, které mi maminka nejčastěji vyprávěla a rozhodně je mou nejoblíbenější.

2. PROCES PŘÍPRAVY A TVORBY

2.1 Proces přípravy

Od prvopočátku přemýšlení nad mou diplomovou prací mi bylo jasné, že bych chtěla ztvárnit příběh Baby Blažkové. Příběh seděl kdesi v mé hlavě celých dvacet let a útržky, které se mi vybavovaly, mne vyzývaly k jejich realizaci. Tyto útržky chtěly spatřit světlo světa. Příběh však za těch 20 let částečně upadl v zapomnění a sama jsem nebyla schopná jej poskládat. Přizvala jsem si tak na pomoc autorku, svou maminku Ing. Alenu Machovou, a společně jsme se pustily do zpracování příběhu.

Velmi strohou nit příběhu bylo nutné přepracovat, rozvinout děj, charaktery postav a najít hybatele děje. V duchu pohádek bylo nutné vnést do děje kouzelný prvek. Vznikl tedy příběh nový na motivy původní pohádky.

Zatímco byl příběh autorkou zpracováván, já jsem se pustila do vymýšlení vizuálního stylu ilustrací. Výjevy uchované v mé hlavě z období dětství byly zamlžené a ne vždy konkrétní, ale všechny se nesly v lehké nostalgické náladě, lehkých barvách a mizely do nekonkrétní mlhy zapomnění. Na základě několika těchto vizí jsem zpracovala pár návrhů a zvolila lehkou barevnou paletu skládající se z pěti barev, uplatnitelných na všech motivech skrz celou knihu.

První polovina příběhu byla dokončena v rozmezí měsíců leden a únor 2022. Jakmile jsem měla k dispozici tuto část příběhu, začala jsem s tvorbou storyboardu. Storyboard jsem si naskicovala digitálně přes grafický tablet, což mi dalo možnost libovolně přesouvat, mazat a kopírovat jednotlivé části skic a usnadnilo to tak rozvržení jednotlivých ilustrací. Skicovala jsem pouze liniovou formou bez stínování, snažila jsem se pouze rozvrhnout kompozice.

Na základě konzultací s vedoucí práce MgA. Marií Kohoutovou začaly vznikat první kresby. První část příběhu začala nabírat konečnou podobu koncem března 2022. Tou dobou byl již dopsán příběh a já jsem tak mohla dokončit storyboard.

Součástí přípravy bylo také vymyslet způsob kolorování ilustrací. Měla jsem ujasněné barvy, jaké chci v ilustracích použít a věděla jsem, že základem všech ilustrací bude kresba tužkou. Rozhodovala jsem se, zda-li kresby budu kolorovat akvarelem, nebo digitálně. Po několika zkouškách jsem se nakonec rozhodla jít cestou digitální, která poskytuje lepší manipulaci s motivem a také zaručuje jasnější a sytější barevnost.

Konečnou fází přípravy bylo vypracování časového plánu tak, aby diplomová práce byla včas dokončena.

2.2 Proces tvorby

Samotná tvorba mé diplomové práce byla zahájena koncem února. Na základě storyboardu jsem se pustila do tvorby jednotlivých ilustrací. Jako finální techniku jsem zvolila kresbu tužkou, která se následně skenem přenesla do digitální podoby a na grafickém tabletu byla kresba kolorována. Pro digitální zpracování byly využity programy Adobe Photoshop a Krita, celá práce byla kolorována na grafickém tabletu XP-PEN Artist 22 Pro.

Pro kolorování byla zvolena paleta pěti barev – žlutá, červená, modrá, hnědá a šedá. Barevná paleta se pohybuje v odstínech spíše světlejších a jemných a celé dílo nese lehce modrý podtón, který ve mně vyvolává nostalgický pocit. Vzpomínky a útržky příběhu uchované z mého dětství se mi v hlavě jeví jako lehké, ztracené v minulosti, proto mne baví výsledný, nostalgický podtón barev.

Komiksové prvky, o které je příběh obohacen, jsou rozmístěny napříč celým příběhem a většinou evokují určité dějové sekvence v oknech pod sebou. Okna pro komiksové části jsou taktéž kreslena ručně, neboť v počítači vytvořené rámečky působily v kombinaci s ruční kresbou příliš hrubě.

Ilustrace jsou účelově obohaceny o vložené texty, které mají zdůraznit prvky nadávání a nespokojenost hlavní postavy se situací, ve které se nachází. Původní myšlenkou bylo využití komiksových bublin, ale ve výsledku bubliny působily, jako kdyby do knihy nepatřily. Zvolila jsem tedy nakonec formu textových „výkřiků“, doplňujících některé ilustrace. Původní myšlenku, že texty budou psány ručně, jsem nakonec zavrhla, protože můj rukopis knize příliš nelahodil. Pro tyto „výkřiky“ jsem zvolila font Simple Chalk, simulující ručně psaný, ve struktuře lehce narušený text.

Samotné skládání knihy do její finální podoby nebylo jednoduché. Texty a ilustrace prošly úpravami na základě konzultací s vedoucí práce MgA. Marií Kohoutovou.

Pro tisk knihy bylo nutné vybrat vhodný papír. Líbila se mi čistota bílého podkladu ilustrací, proto jsem se snažila zvolit papír tak, aby nebyl příliš strukturovaný a nenarušil atmosféru ilustrací a strukturu kresby.

3. POPIS VÝSLEDNÉHO DÍLA

Kniha Baba Blažková má celkem 80 stran. Formát strany je 170 na 220 mm. Ilustrace jsou rozloženy tak, aby fungovaly na jednotlivých dvoustranách jako celek. Kniha obsahuje pět komiksových stripů situovaných vždy na celou jednu stranu knihy, druhá část dvoustrany je doplněna textem. Některé ilustrace jsou doplněny textovými dialogy, znázorňujícími nadávání a nespokojenost hlavní postavy baby Blažkové.

Pro sazbu textů byl využit font Segoe UI, bezpatkový font se snadnou čitelností. Doplnkové texty jsou vysazeny fontem Simple Chalk. Font Simple Chalk je uplatněn taktéž v názvu knihy na obálce.

Pro tvorbu ilustrací byl využit obyčejný bílý papír s lehkou strukturou a tužky značky Koh-i-noor Hardtmuth. Základem ilustrací je kresba tužkou, která je skenerem přenesena do digitální podoby. V programu Adobe Photoshop byla kresba následně očištěna a byl upraven jas a kontrast kresby. Kolorování ilustrací bylo provedeno v programu Krita za použití jemné palety pěti barev – modrá, žlutá, červená, hnědá, šedá.

Kniha je tištěna na papír Flora Gardenia o gramáži 130. Tisk provedla reklamní agentura Euroverlag spol. s r.o. Obálka knihy je taktéž tištěna na papír Flora Gardenia o gramáži 130 a pro hřbet bylo využito knihařské plátno v barvě žluté. Vazbu tří výtisků knihy provedl BCA. Ondřej Vohánka.

Příběh knihy sleduje hlavní postavu jménem Marie Blažková, které však nikdo neřekne jinak, než baba Blažková. Baba Blažková žije sama ve svém bytě ve druhém patře s balkónem do ulice, a svým nerudným chováním znepříjemňuje život všem svým sousedům. Toto její chování pozoruje kouzelný duch domu Alfons, který se rozhodne babu Blažkovou za její chování potrestat.

Kniha je cílena pro dětské čtenáře. Morálním poučením příběhu je, že naše chování má své následky a měli bychom se zamyslet nad tím, jakým způsobem komunikujeme se svým okolím.

4. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

WALDEN, Brandon. *Seeds and trees*. Redding, California: The Treasured Tree, 2018. ISBN 10-1947165682.

BORKOVEC, Petr. *Každá věc má něco společného se štěstím*. Praha: Běžiliška, 2019. ISBN 987-80-907052-7-2.

PROKŮPEK, Tomáš; KOŘÍNEK, Pavel; FORET, Martin; JEREŠ, Michal. *Dějiny československého komiksu 20.století*. Praha: Akropolis, 2015. ISBN 978-80-7470-061-3.

KIYO, Tanaka. *The little one*. New York, Enchanted Lion Books, ISBN: 978-1-59270-358-6.
K nahlédnutí na: <https://enchantedlion.com/all-books/the-little-one>

BLEXBOLEX. *Vacation*. New York, Enchanted Lion Books, ISBN 978-1-59270-246-6.
K nahlédnutí na: <https://enchantedlion.com/all-books/vacation>

5. RESUMÉ

As a topic of my diploma work I have chosen an Illustrated book with comics elements. I worked on a few illustrated books before and throughout my whole studies, book illustration was always very interesting to me. Based on this topic, I have created a book called Baba Blažková. Baba Blažková is based on a story that my mother used to tell me when I was only a small child. She created this story because of my misbehaviour and it carries a moral lesson that bad behaviour has consequences.

The author of my story is my mother, Ing. Alena Machová. Based on this story and based on the few imagined scenes from the story, which were stuck in my mind for over twenty years, I have created a set of illustrations which accompany said story.

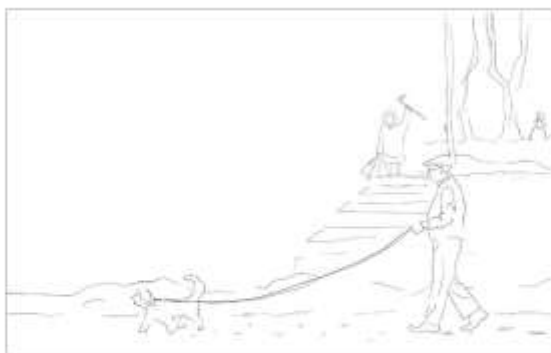
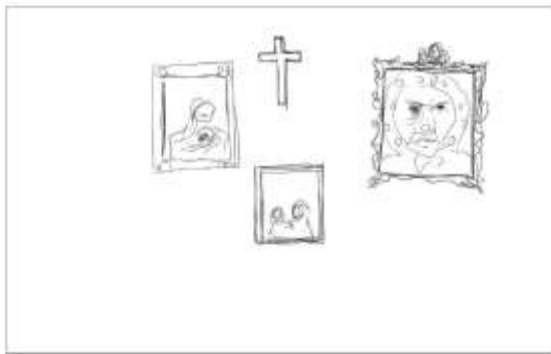
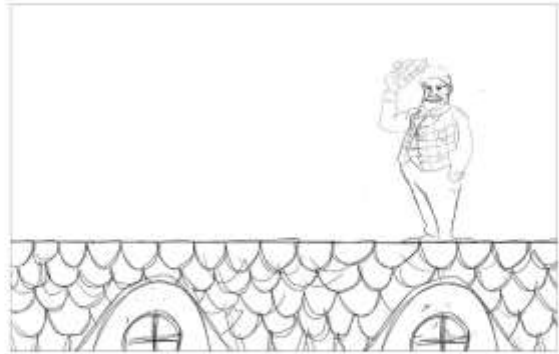
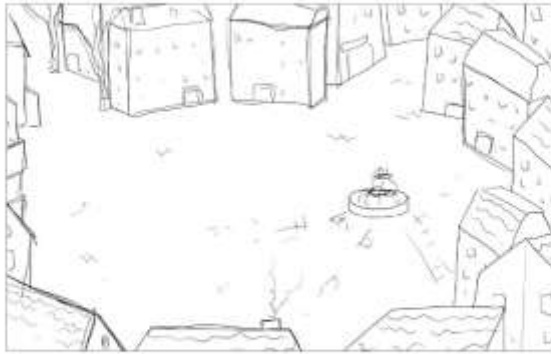
The story follows an old grumpy lady, who is called Marie Blažková. Due to her behaviour towards neighbours she earned a nickname baba Blažková, which could be translated to English as "hag Blažková." Baba Blažková is rude towards her neighbours, irritated when someone disrupts the quiet in the apartment building and she is not afraid to scream at anyone, who disrupts her quiet, lonely days, including children. All of her behaviour is closely watched by the spirit of the house, Alfons. Alfons can't tolerate her behaviour anymore and using his magic he transports her and all of her things out of the house, to the cold winter forest. There he tries to make her better by showing her the mistakes and pain she has caused. Eventually, she gets a second chance to make everything better.

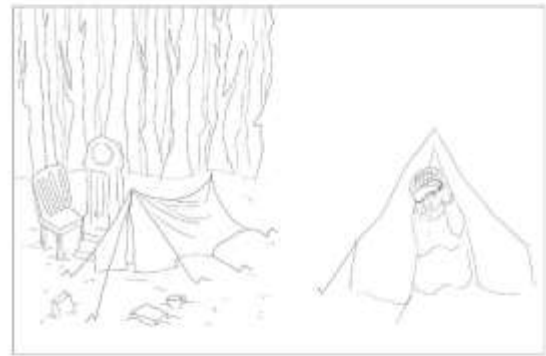
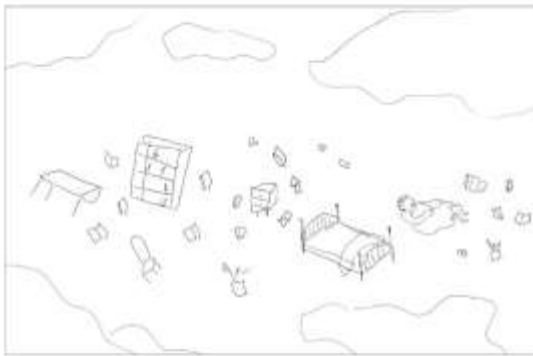
The style I chose for the illustration is light, with a very few colours. The base for the illustrations is a hand-drawn pencil picture, which is transported via scanner to the computer. In the computer the picture is edited using Adobe Photoshop, and later coloured in Krita.

This whole story has a very melancholic theme for me, since I remember it from my childhood and images from the story grew older with me. I chose a very light colour palette to demonstrate this slightly melancholic theme, and many of the illustrations seem to be fading into the white of the page, just like they faded in my mind over the years.

6. OBRAZOVÉ PŘÍLOHY

6.1 Ukázky ze storyboardu

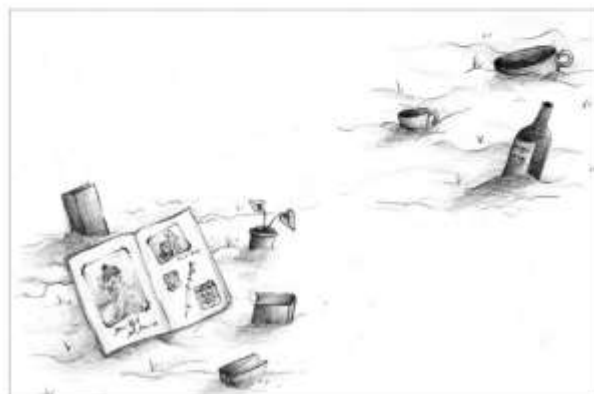
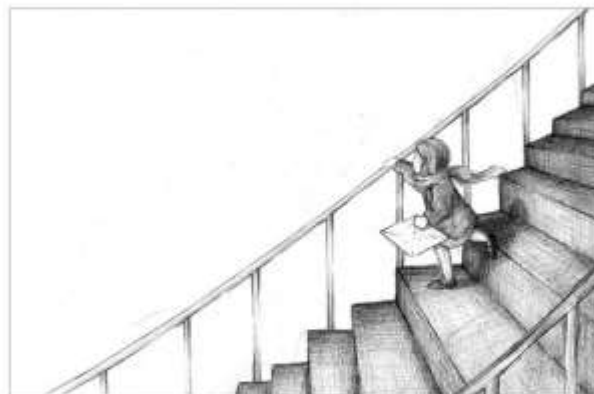
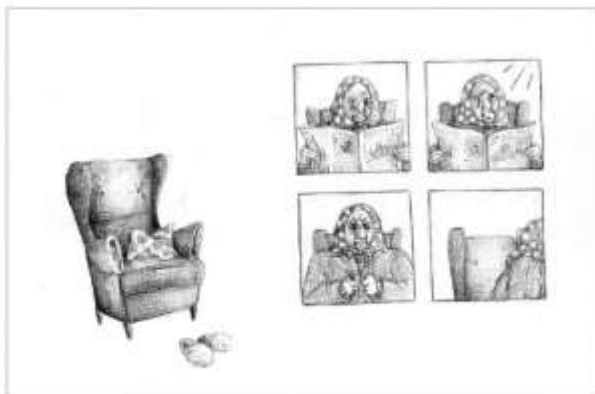

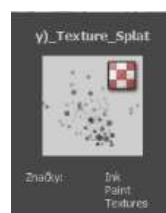
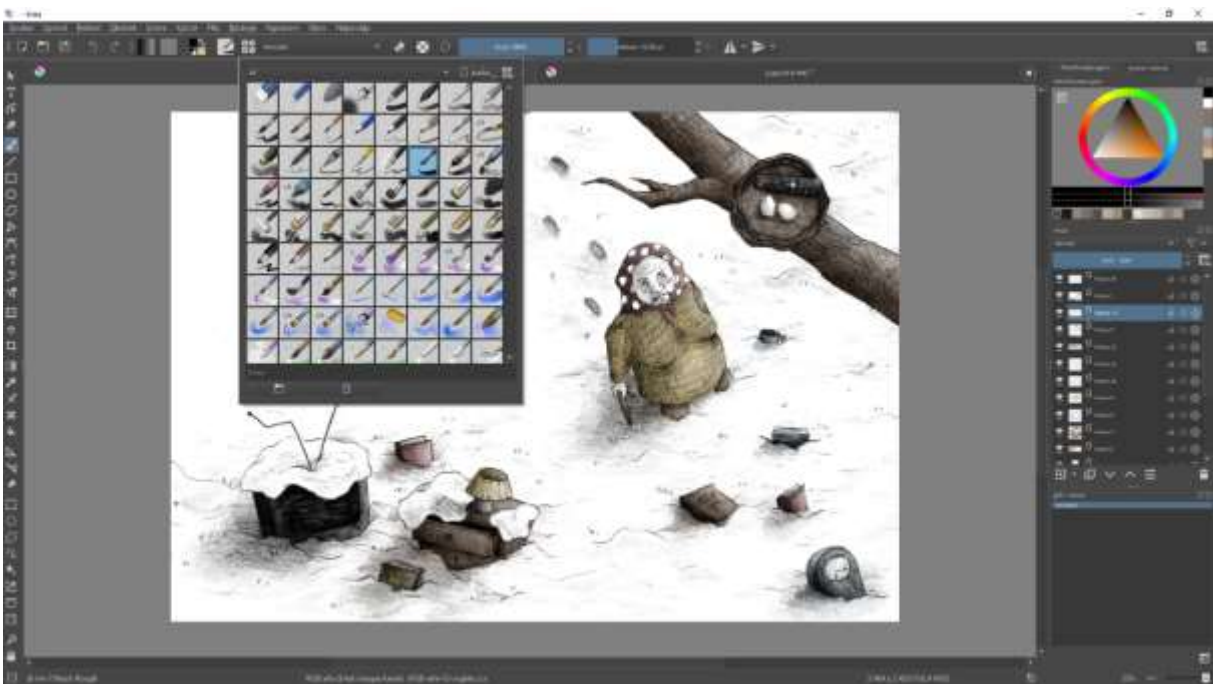
6.2 Ukázky původních kreseb

Naskenované, neupravené ilustrace bez barevného kolorování.

6.3 Ukázky úpravy v počítači

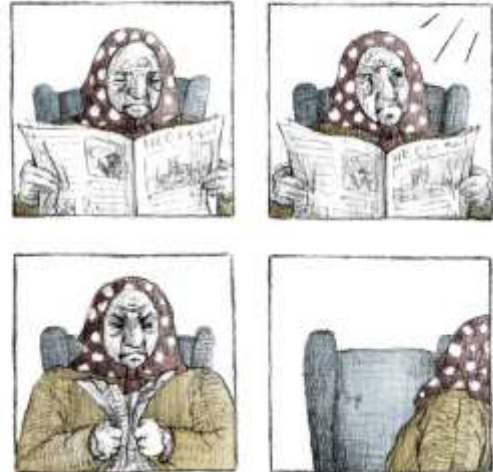
Ukázka použitých filtrů v Adobe Photoshop a ukázka kolorovaných vrstev v programu Krita. Seznam použitých štětců a barevná paleta.

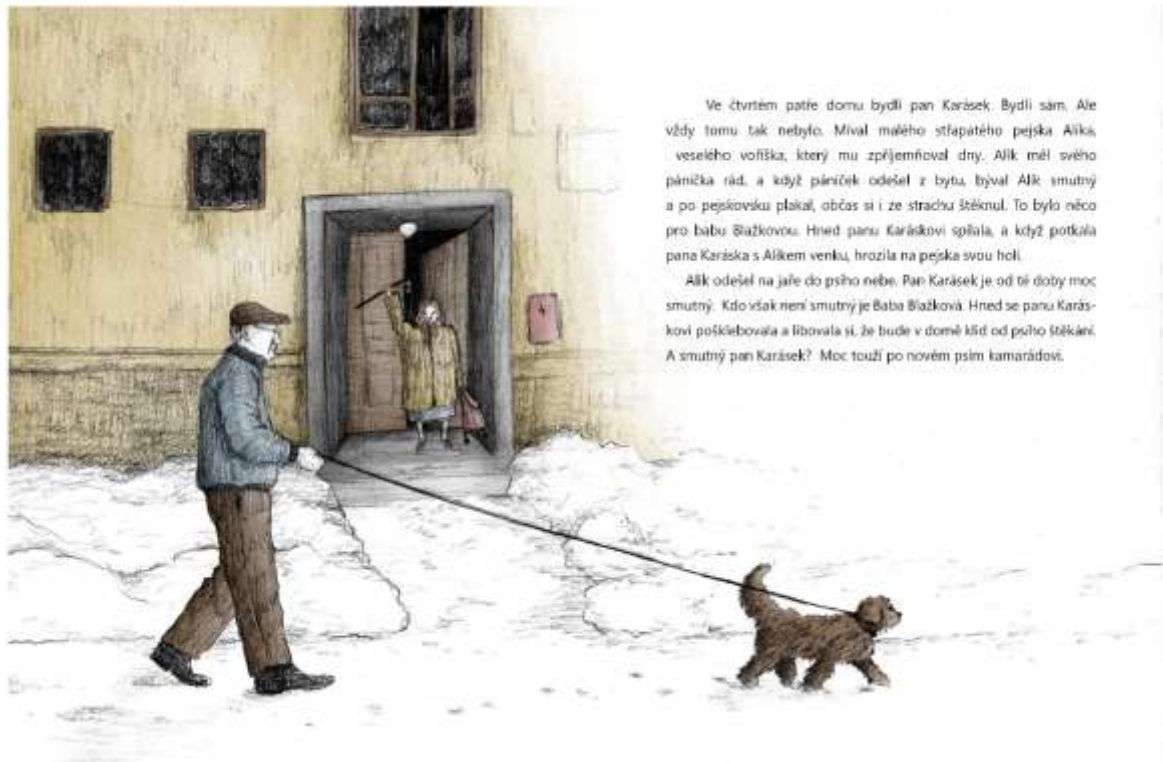
6.4 Ukázky ilustrací z knihy

Ukázka finálních dvoustran knihy.

Celé dny vyseďává v křesle, které stojí proti oknům na balkóně. Okny vidí ven a celý svět ji rozčiluje.

Když nekouká ven, tak poslouchá zvuky domu a rozzioblí ji každý hlasitý projev radosti. A svoji nevoli umí dát všem pořádně najevo.

Ve čtvrtém patře domu bydlí pan Karásek. Bydlí sám. Ale vždy tomu tak nebylo. Míval malého střípátého pejska Aíka, veselého voříška, který mu zpříjemňoval dny. Aík měl svého pánička rád, a když pániček odešel z bytu, býval Aík smutný a po pejskovsku plakal, občas si i ze strachu štěknul. To bylo něco pro bábu Šlažkovou. Hned panu Karáskovi spíšala, a když potkala pana Karáska s Aíkem venku, hrozila na pejska svou holi.

Aík odešel na jaře do psího nebe. Pan Karásek je od té doby moc smutný. Kdo však není smutný je Bába Šlažková. Hned se panu Karáskovi pošklebovala a líbovala si, že bude v domě klid od psího štěkání. A smutný pan Karásek? Moc touží po novém psím kamarádovi.

Otočila se a uviděla svoje křeslo. To křeslo, ze kterého se dívala oknem na svět kolem domu. A pak jí to všechno došlo. Není doma! Není ve svém bytě ve druhém patře s balkonem do ulice. Ale kde to je? Jak se sem dostala? Co se to děje? Dýchala ztěžka, byla celá rozrušená a nic nechápala. Nejdříve volala na všechny strany a naslouchala, zda neuslyší nějaké hlasy nebo zvuky. Nic. Jen hluboké ticho lesa. Sedla si do křesla a dala se do pláče.

MYSLÍŠ, ŽE TO BUDE
MOCT NARÁDIT?
NO NEVÍM, ALE MĚLA
BYŠ TO ASPOŇ ZRÁST!

Hudba se ozývala z bytu Procházkových. Baba Blažková se zvedla z křesla, vytáhla něco ze skříně, oblékla si svetr, vzala klíče do ruky a vyrazila z bytu.

Zazvonila na zvonek u bytu Petra a Lucie Procházkových. Otevřely se dveře. Petr Procházka byl tak překvapen, že zapomněl pozdravit.

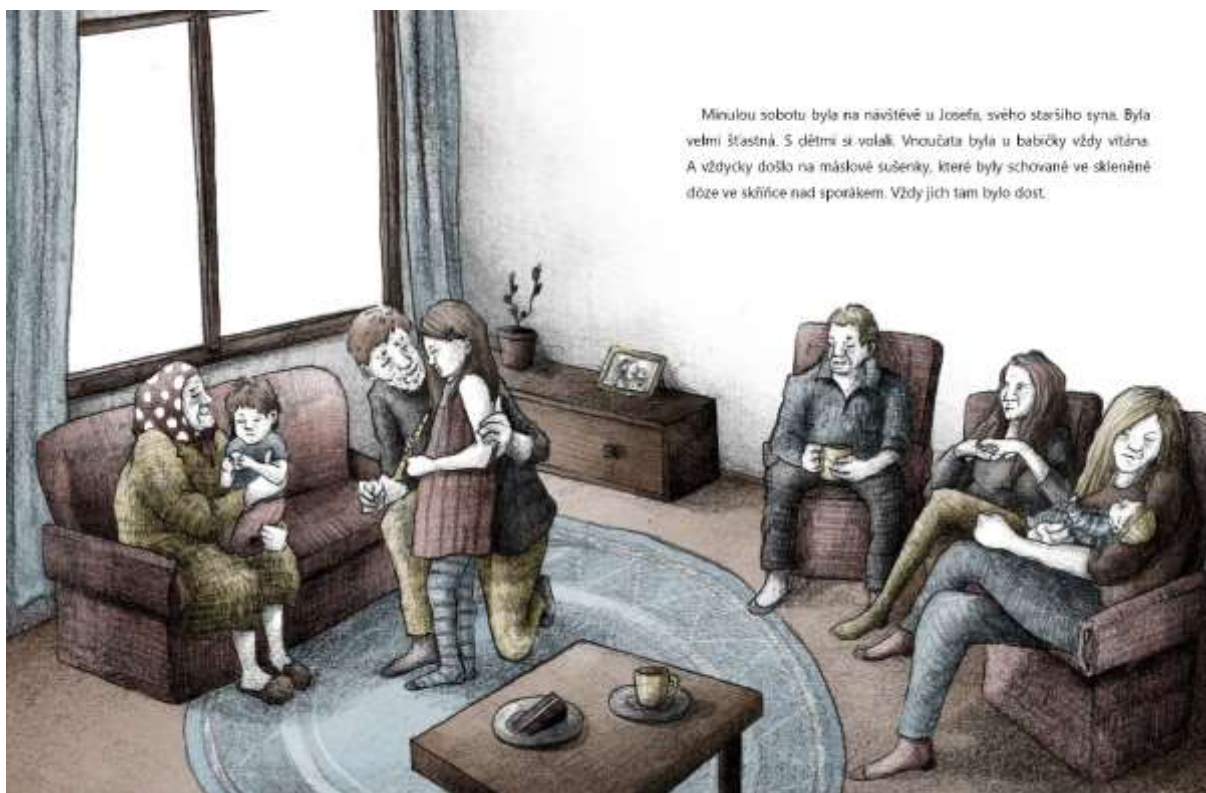
Baba mu podala věc, kterou doma vytáhla ze skříně. „Omlouvám se, že jsem na vás bušila a rušila tak vaše krásné večery. Přijměte malý dárek, jako omluvu. Pozdravujte Lucii. Hezký večer.“ Otočila se a pomalu se vrátila do svého bytu.

Petr stál ještě dlouhou v otevřených dveřích, v ruce držel dárek od baby Blažkové. Od té nerudné, protivné baby, která na ně tak často bušila holí. Trvalo nějakou chvíli, než si uvědomil, co se vlastně odehrálo.

Mezitím za ním přišla Lucie. „Co se stalo? Kdo to byl?“

Otočil se na ni, podal jí dárek od baby Blažkové a povyprávěl jí, co právě zažil. Dárek od baby Blažkové. To je něco. V ruce držel gramofonovou desku.

Manželé z toho byli oba velmi rozušení. Zeložili desku do gramofonu a pokojem se začala linout krásná hudba. Poslouchali, tančili a byli šťastni.

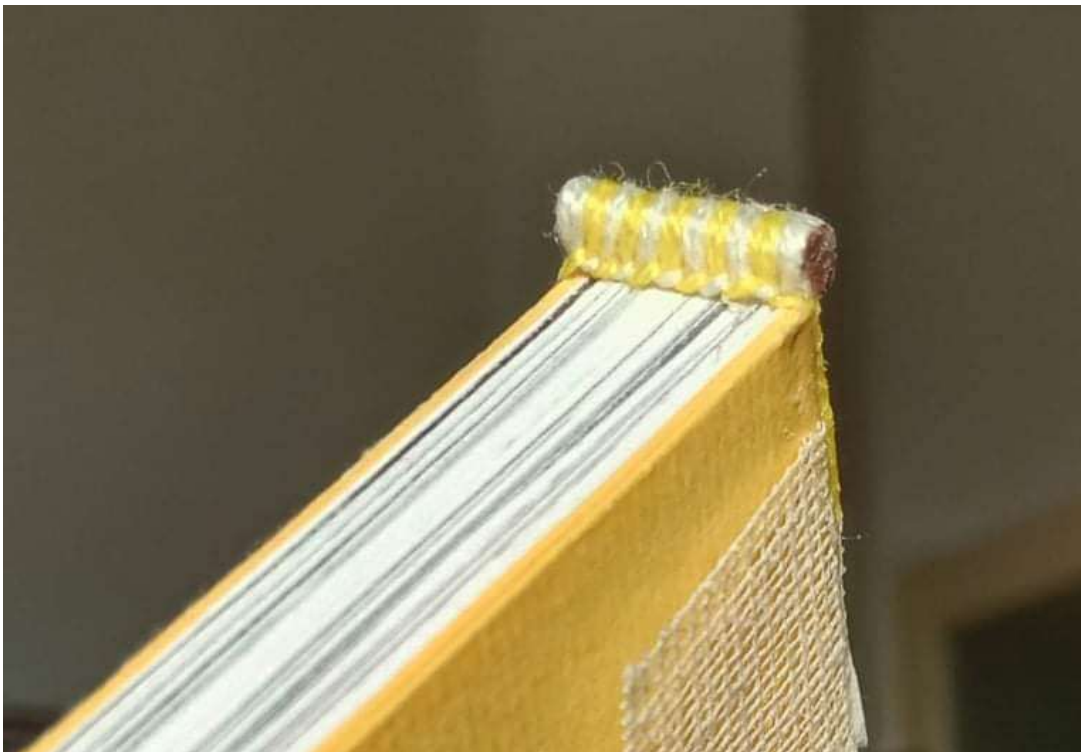
Minulou sobotu byla na návštěvě u Josefa, svého staršího syna. Byla velmi šťastná. S dětmi si volali. Vnoučata byla u babičky vždy vítána. A vždycky došlo na máslové sušenky, které byly schované ve skleněné dóze ve skřínce nad sporákem. Vždy jich tam bylo dost.

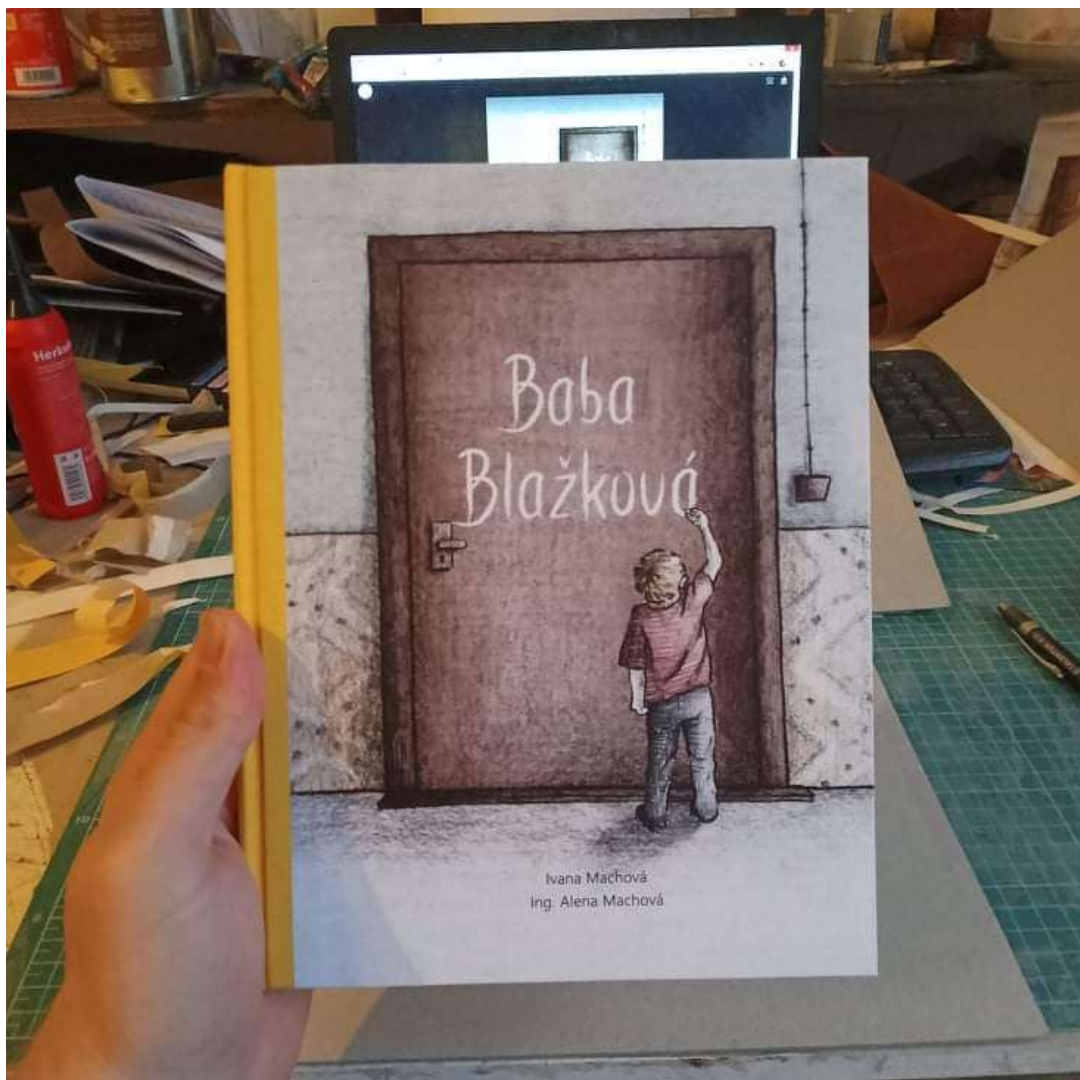
6.5 Proces šití knihy

Ukázka z procesu šití knihy, foto: BcA. Ondřej Voháňka

Ukázka z procesu šití knihy, foto: BcA. Ondřej Voháňka

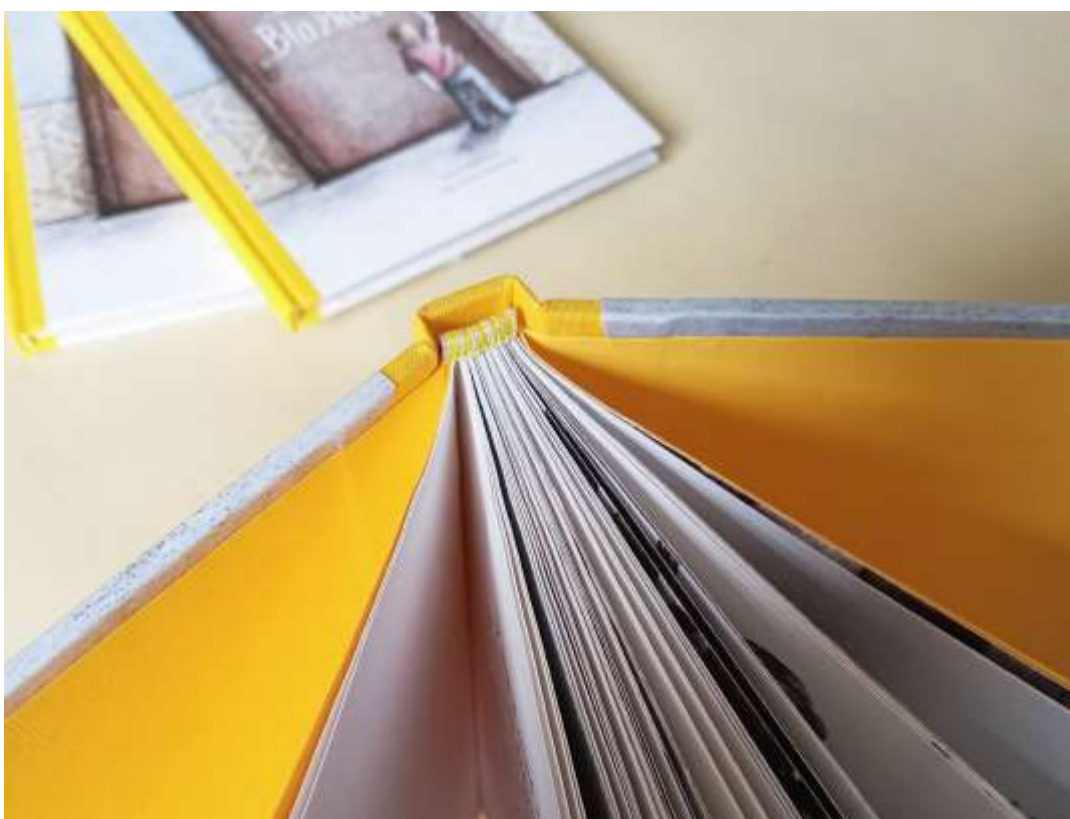
Ukázka z procesu šití knihy, foto: BcA. Ondřej Voháňka

6.6 Výsledná podoba knihy

Ukázka obálky knihy, foto: BcA. Ondřej Voháňka

Ukázka vazby knihy, foto: Bca. Ondřej Voháňka

Ukázka obsahu knihy, foto: Bca. Ondřej Voháňka